ЦЕНТЪР ЗА ОБУЧЕНИЕ – БАН

1000 София
ул. „Сердика“ № 4
http://edu.bas.bg

email: tdc-phd@cu.bas.bg
тел.: 02 987 31 67
02 979 52 60

Основна информация:

Име на курса: Аспекти на съвременната нордска етика

Лектор: доц. дфн Силвия Серафимова
Телефон: 0889983838
Имейл: silviya.serafimova@ips-bas.bg

Хорариум: 30 академични часа – 20 часа лекции/10 часа упражнения

Анотация (до 150 думи):

Целта на настоящия курс е да запознае докторантите със съвременните тенденции в развитието на нордската етика. Акцентира се върху проблематика, която позволява да се открои уникалният профил на нордската етика, като същевременно се анализират и предпоставките, обуславящи нейното ситуиране в парадигмите на континенталната и аналитичната философия. Анализиран е широк спектър от философски въпроси, свързани както с “класически” за нордската етика проблеми (напр. ролята на пантеизма, рецепцията на идеи от сферата на нордската митология в съчиненията на нордски философи, утвърждаването на ценностите на т.нар. живот на открито), така и редица актуални философски дилеми (напр. етическите предизвикателства в сферата на невронауката).

Тематично съдържание на курса (кратко описание по теми или модули)**:**

Тема/ Модул 1: Основания за формирането на нордска етика – 10 часа лекции/6 часа упражнения

Анализират се историко-философските основания за формирането на нордска етика в контекста на аргументите за утвърждаването на т.нар. скандинавска етика. За целта в сравнителен план са представени теории на емблематични съвременни исландски и норвежки философи, отнасящи се до приоритизирането на т.нар. нордски пантеизъм, с фокус върху живота на открито (friluftsliv), формирането на екософията и биософията като специфичен тип екофилософии и др.под.

Тема / Модул 2: Специфики на съвременната нордска нормативна етика – 6 часа лекции/2 часа упражнения

Разглеждат се ключови за съвременната нордска нормативна етика проблеми, включващи въпроса за т.нар. онтологическо изискване в сферата на онтологическата етика, ролята на емпатията и баналното зло в областта на т.нар. философия на болката и др. под.

Тема / Модул 3: Специфики на съвременната нордска приложна етика – 4 часа лекции/2 часа упражнения

Анализира се приносът на съвременни нордски философи в областта на невронауката, в частност – по отношение на теориите за морално биоподобряване и развитието на НВР в сферата на невроетиката.

Форми на обучение и оценяване:

Лекции и упражнения;

Самостоятелна работа по проект, свързан с темата на дисертацията, който отговаря тематично на някой/някои от разглежданите в рамките на курса проблеми.

Оценката се формира от оценката на индивидуалния курсов проект.

Компетентности, придобити в резултат на обучението (3-5 точки):
Докторантите ще придобият знания за актуални тенденции и проблеми в сферата на нордската етика, ще развият умения да прилагат етическа експертиза при разрешаването на практически проблеми от областта на приложната етика, позовавайки се на приносите на изследователи от ареала на Нурден, както и да се запознаят с някои от основните фактори, водещи до формирането на уникалния облик на съвременните нордски общества.

Литература:

Ганчева, В. 1981. Природата като стил и критерий. – В: *Полунощно слънце*, В. Ганчева, Л. Дикова (прев.), Народна култура, стр.7-12.

Ганчева, В. 2003. Исландски Еди и Саги – В: *Преводна рецепция на европейските литератури в България*, том 5, Скандинавски и прибалтийски литератури, В. Ганчева, Г. Вълчев, Ив. Троянски (съст.), БАН, стр. 61-70.

Серафимова, С. 2010. От електрическата крушка до глобалното село – между имагологията и медиалогията. Практическата философия на Еса Сааринен, *Философски алтернативи*, кн. 4, стр. 118 - 132.

Серафимова, С. 2011. „По обраслите с трева пътеки” (Кнут Хамсун) или за реваншизма на баналното зло, *Философски алтернативи*, кн. 4, стр. 87-112.

Серафимова, С. 2011а. *Пет ракурса на съвременната скандинавска етика – от рецепцията на Киркегоровия „страх от спонтанността” до появата на Сократ в глобалното село*. Фабер.

Серафимова, С. 2012. Етически аспекти на регионалната политика в Северна Норвегия през втората половина на XX век, *Философски алтернативи*, кн.1, стр. 99-108.

Серафимова, С. 2013. Колко е трудно „да мислиш като планина”. Методологически предизвикателства пред проекта за екофилософия на Арне Нес – В: *Хуманитарни измерения и аспекти на екологическите проблеми*, Л. Димитров, М. Мизов (съст.), Авангард Прима, стр. 114-127.

Серафимова, С. 2020. „*Последният Месия“. Философски предизвикателства в творчеството на Петер Весел Запфе*, Авангард Прима.

Batson, C. D., Eklund, J. H., Chermok, V. L. et al. 2007. An Additional Antecedent of Empathic Concern: Valuing the Welfare of the Person in Need, *Journal of Personality and Social Psychology*, 93, pp. 65-74.

Bostrom, N. and A. Sandberg. 2009. Cognitive Enhancement: Methods, Ethics, Regulatory Challenges, *Science and Engineering Ethics*, 15, 3, pp. 311-341.

Bostrom, N. and J. Savulescu. 2009. Human Enhancement Ethics: The State of the Debate. In: *Human Enhancement*, J. Savulescu and N. Bostrom (eds.), Oxford University Press, pp. 1-22.

Bostrom, N. and R. Roache. 2008. Ethical Issues in Human Enhancement. In: *New Waves in Applied Ethics*, J. Ryberg, T. Petersen and C. Wolf (eds.), Palgrave Macmillan, pp. 120-152.

Evers, K., Salles, A. and M. Farisco. 2017. Theoretical Framing of Neuroethics: The Need for a Conceptual Approachл In: *Debates About Neuroethics: Perspectives on Its Development, Focus, and Future*, E. Racine and J. Aspler (eds.), Springer, pp. 89-107.

Farisco, M., Evers, K. and A. Salles. 2016. Big Science, Brain Simulation and Neuroethics, *AJOB Neuroscience*, Vol. 7, No. 1, pp. 28-30.

Fink, H. and R. Stern (eds.). 2017. *What Is Ethically Demanded? E. Løgstrup's Philosophy of Moral Life*, University of Notre Dame Press.

Henderson, B. and A. Jensen (eds.). 2015. *Ecophilosophy Fragments: Writings, Drawings, Testimonies by Sigmund Kvaløy Setreng*, Chrismar Books Publication.

Hämäläinen, R., Jones, P. and E. Saarinen. 2015. *Being Better: Living with Systems Intelligence*, Create Space Independent Publishing Platform.

Håkansson, J. 2003. *Exploring the Phenomenon of Empathy*, Doctoral dissertation, Department of Psychology (Stockholm University).

Håkansson, J. and H. Montgomery. 2003. Empathy as an Interpersonal Phenomenon, *Journal of Social and Personal Relationships*, 20, pp. 267–284.

Krohn, S. 1958. *Die normative Wertethik in ihren Beziehung zur Erkenntnis und zur Idee der Menschheit*, Turun yliopisto.

Krohn, S. 1966. Zum Subjektivismus und Objektivismus in der Ethik. *Jus humanum. Studia in honorem Otto Brusin*.

Krohn, S. 2009. Cultural Crisis and Prerequisites for Cultural Rebirth. In: *Futura. Philosophical Essays of Knowledge of the Future*, P. Malaska and E. Masini (eds.).

Kvaløy, S. 2012. Gaia versus Servoglobe. In: *Ecophilosophy in a World of Crisis: Critical Realism and the Nordic Contributions*, R. Bhaskar, K. Høyer and P. Næss (eds.), Routledge, pp. 99-114.

Laitinen, A. One More Variety of Goodness: “it is good, that…” Conference paper delivered at *Conference in Honour of Georg Henrik von Wright’s Centennial Anniversary* [May 18–20, University of Helsinki], 2016.

Løgstrup, K. 1997. *The Ethical Demand*, The University of Notre Dame Press.

Martela, F. and E. Saarinen. 2013. The Systems Metaphor in Therapy Discourse: Introducing Systems Intelligence, Psychoanalytic Discourse. *The International Journal of Relational Perspectives*, Vol. 233, 1, pp. 80-101.

Niiniluoto, I. and T. Wallgren (eds.). 2017. *On the Human Condition. Philosophical Essays in Honor of the Centennial Anniversary of Georg Henrik von Right*, Societas Philosophica Fennica.

Nilsson, P. 2003. *Empathy and Emotions: On the Notion of Empathy as Emotional Sharing*. Doctoral Dissertation (Umeå University).

Nordenstam, T. 1968. *Sudanese Ethics*, Scandinavian Institute of African Studies.

Nordenstam, T. 2001. Kant and the Utilitarians. *Ethical Perspectives. Journal of the European Ethics Network*, Vol. 8, No. 1, pp. 29-36.

Nordenstam, T. 2004. The Sphere Seems to Float: Remarks on Art and Ethics. In: *Aesthetic Matters. Essays Presented to Göran Sörbom on His 60th Birthday*. L.-O. Åhlberg and T. Zaine (eds.), Uppsala, pp. 95-100.

Næss, A. 1990. *Ecology, Community and Lifestyle. Outline of an Ecosophy*. D. Rothenberg (transl.), Cambridge University Press.

Persson, I. and J. Savulescu. 2008. The Perils of Cognitive Enhancement and the Urgent Imperative to Enhance the Moral Character of Humanity, *Journal of Applied Philosophy*, 25, 3, pp. 162 – 177.

Persson, I. and J. Savulescu. 2012. *Unfit for the Future*, Oxford University Press.

Persson, I. and J. Savulescu. 2012a. Moral Enhancement, Freedom and the God Machine, *The Monist*, 95(3), pp. 399 – 421.

Salles, A., Bjaalie, J., Evers, K., Farisco, M. et al. 2019. The Human Brain Project: Responsible Brain Research for the Benefit of Society, *Neuron*, Vol. 101, No. 3, pp. 380-384.

Salles, A., Evers, K. and M. Farisco. 2019. Neuroethics and Philosophy in Responsible Research and Innovation: The Case of the Human Brain Project, *Neuroethics*, Vol. 12, No. 2, pp. 201-211.

Salles, A., Evers, K. and M. Farisco. 2020. Anthropomorphism in AI, *Neuroscience*, Vol. 11, Issue 2, pp. 88-95.

Serafimova, S. 2015. When Does Nature Say ‘No’? Ethical Dilemmas in the Attitude of Ecopolitical Projects to Norway’s Potential Accession to the European Union. В: *Екологическа етика, природа и устойчиво развитие на България*, Е. Маринова (съст.), Фабер, pp. 165-179.

Serafimova, S. 2015a. Knud Løgstrup's Theory of Ethical Demand. Are There Any Reasons to Talk about Ontological Ethics within Christian Ethics, *Papers of BAS. Humanities and Social Sciences*, Vol.2, № 3-4, pp. 271-279.

Serafimova, S. 2016. Whose Mountaineering? Which Rationality? The Role of Philosophy of Climbing in the Establishment of 20th-century Norwegian Ecophilosophies, *Balkan Journal of Philosophy*, Vol. 8, № 1, pp. 61-70.

Serafimova, S. 2017. Why Can Not We Simply Move 'from Ethics to Ontology and Back'? An Attempt at Rethinking Environmental Ethics of Arne Næss, *Balkan Journal of Philosophy*, Vol. 2, Issue 2, pp.109-118.

Serafimova, S. 2017a, *Ethical Aspects of 20th-century Norwegian Environmental Philosophies*, Avangard Prima.

Serafimova, S. 2019. *In Search of the "Helpless Universe's Captive". A Glimpse to Peter Wessel Zapffe's Philosophical Heritage*, Avangard Prima.

Skirbekk, G. 1992. *Eco-Philosophical Manuscripts*, Ariadne.
Skirbekk, G. 1992a. "The Beauty and the Beast". Eco-Ethical Reflections on the Borderline between Humankind and Beasthood. In: *Ecology and Ethics: A Report from the Melbu Conference*, 17-23. July 1990, Audun Øfsti (ed.), Nordland Akademi for kunst og vitenskap, pp. 91-107.

Skirbekk, G. 1994. Ethical Gradualism, beyond Anthropocentrism and Biocentrism? In: *The Notion of Sustainability and Its Normative Implications.* G. Skirbekk (ed.), Scandinavian University Press, pp. 79-126.

Skúlason, P. 1999. *Saga and Philosophy and Other Essays*, University of Iceland Print.

Skúlason, P. 2005. *Meditation at the Edge of Askja*, University of Iceland Press.

Stern, R. 2018. Gift or a Given? Knud Løgstrup and the Demands of Life, *ABC. Religion and Ethics*.

Taylor, M. and E. Saarinen. 1994. *Imagologies. Media Philosophy*, Routledge.

Vetlesen, A. 1994. *Perception, Empathy and Judgment*: *An Inquiry into the Preconditions of Moral Performance*, Penn State University Press.

Vetlesen, A. 2005. *Evil and Human Agency*. *Understanding Collective Evil Doing*, Cambridge University Press.

Vetlesen, A. 2010. *A Philosophy of Pain*, Reaktion Books Ltd.

Von Wright, G.-H. 1963. *The Varieties of Goodness*, Routledge and Kegan Paul.

Допълнителна информация (по желание) (например: специални изисквания, лабораторно оборудване, предварителни знания):

Препоръчително е докторантите да имат бакалавърска и/или магистърска степен по философия.